

ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM PRE ŠPECIALIZAČNÝ ODBOR – MAXILOFACIÁLNA CHIRURGIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

Maxilofaciálna chirurgia je špecializačný odbor pre zdravotnícke povolanie zubný lekár. Zaoberá sa chorobami a úrazovou chirurgiou ústnej, čeľustnej a tvárovej oblasti s príslušnými rými a orgánmi, ich prevenciou, diagnostikou terapiou a rehabilitáciou.

Dĺžka trvania špecializačného štúdia je minimálne 4 roky.

b) Určenie stupňa vzdelávania, dĺžky a obsahu odbornej zdravotníckej praxe potrebnej na zaradenie do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore maxilofaciálna chirurgia

1. vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v doktorskom študijnom programe zubné lekárstvo s akademickým titulom MDDr. alebo
2. vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v doktorskom študijnom programe stomatológia s akademickým titulom MUDr., ktorého získavanie sa začalo najneskôr do roku 2003 a absolvovanie špecializačného štúdia v odbore stomatológia do roku 2009 alebo
3. vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v doktorskom študijnom programe stomatológia s akademickým titulom MUDr., ktorého získavanie sa začalo najneskôr do roku 2003 a vykonávanie odborných pracovných činností zubného lekára najmenej 3 roky v priebehu predchádzajúcich piatich rokov pod vedením lekára s akademickým titulom MUDr. a špecializáciou v odbore stomatológia alebo zubného lekára s akademickým titulom MDDr.

Prijatie na štúdium

Na štúdium možno prijať absolventa medicíny v odbore Stomatológia, Zubné lekárstvo, ktorý ovláda slovom i písmom slovenský jazyk a môže vykonávať činnosť lekára v Slovenskej republike.

c) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Súčasťou teoretickej prípravy je účasť:

- na prednáškach a seminároch školiteľov LF UPJŠ
- na špecializačných a certifikačných kurzoch v oblasti stomatologie, dentoalveolárnej a maxilofaciálnej chirurgie
- na odborných podujatiach SLS a jej odborných spoločností, Spolkov lekárov, Slovenskej stomatologickej spoločnosti, Slovenskej spoločnosti pre oro-maxilofaciálnu chirurgiu
- aktívna prednášková a publikačná činnosť povinná v zmysle Z. z. č. 213/2004 o ďalšom vzdelávaní pracovníkov v zdravotníctve a následných predpisov.

Teoretické vedomosti potrebné pre získanie špecializácie:

- koomplexné znalosti topografickej anatómie hlavy a krku, fyziológie, patofyziológie a patológie, diagnostiky a diferenciálnej diagnostiky ochorení hlavy, krku a detailne orofaciomaxilárneho systému
- problematika zlomenín nosa, maxilárnych sínusov, oroantrálnych a oronazálnych komunikácií, ochorení temporomandibulárneho kĺbu, tumorov v oblasti hlavy a krku, ochorení tvárových a krčných lymfatických uzlín, krčné disekcie
- znalosti operačných postupov a metód riešenia chirurgických, zápalových, onkologických ochorení, traumatických poškodení
- ochorenia slinných žliaz
- znalosti z vedenia dokumentácie na lôžkovom oddelení.

Uchádzač je oboznámený s právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Rozsah praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností:

- ovláda zásady personálneho, prístrojového, nástrojového vybavenie operačného traktu a lôžkového oddelenia
- ovláda problematiku, zápalových onkologických, traumatologických ochorení, cýst, čelustnortopedických anomálií, ochorenia temporo-mandibulárneho kĺbu, slinných žliaz, postextrakčných komplikácií, neuralgií
- ovláda farmakoterapiu, farmakokinetiku používaných liečiv, princípy aktinoterapie a onkochemoterapie.
- ovláda pre a pooperačnú starostlivosť, liečbu pooperačných komplikácií
- ovláda zásady infúznej intervencie, dietiky a rehabilitácie
- v implantológii ovláda problematiku indikácie a osadzovania implantátov, konštrukcie supraštruktúr
- pozná praktiky posudzovania PN, bolestného a zníženého spoločenského uplatnenia
- ovláda zásady resuscitácie, parenterálnej výživy, transfuziológie, transplantológie, plastických rekonštrukčných postupov, indikuje a prakticky rieši problémy preprotetickej chirurgie

A. Chirurgický kmeň s dĺžkou trvania 1,5 roka

- zásady pred a pooperačnej starostlivosti, podávania liekov /i. m., i. v., infúzne/, obväzovej techniky, transfúznej terapie a terapie pooperačných komplikácií
- znalostí z predoperačnej prípravy a pooperačnej starostlivosti, výživy a intenzívnej starostlivosti
- zásady pobytu na operačnom trakte, ošetrenia a šitie rán
- lekárska prvá pomoc
- práca s kostnými a mäkkými tkanivami, rekonštrukcia kostných defektov, dlahovanie
- celková a miestna anestézia
- zaistenie dýchania intubácia, tracheotómia, konikotómia
- alergicko-toxické reakcie, šokové stavy
- farmakologické zvládnutie anestézie a resuscitácie

- manipulácia s mäkkými tkanivami /sutúra, plastické šitie rán, úprava jaziev prekrývanie defektov lalokmi
- rázštepy
- liečba frontonazálnych úrazov, komplikovaných úrazov očnice, frontálnych sínusov
- liečba bolesti tváre, neuralgie n. trigemini

B. V rámci odboru maxilofaciálna chirurgia s dĺžkou trvania najmenej 3,5 roka

- komplexné znalosti topografickej anatómie hlavy a krku, fyziológie, patofyziológie a patológie, diagnostiky a diferenciálnej diagnostiky ochorení hlavy, krku a detailne orofaciomaxilárneho systému
- problematika zlomenín nosa, maxilárnych sínusov, orontrálnych a oronazálnych komunikácií, ochorení temporomandibulárneho kĺbu, tumorov v oblasti hlavy a krku, ochorení tvárových a krčných lymfatických uzlín, krčné disekcie
- znalosti operačných postupov a metód riešenia chirurgických, onkologických ochorení, traumatických poškodení
- ochorenia slinných žliaz
- znalosti z vedenia dokumentácie na lôžkovom oddelení

Uchádzač je oboznámený s právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

- ovláda problematiku, zápalových, onkologických, traumatologických ochorení, cýst, čel'ustnortopedických anomálií, ochorenia temporo-mandibulárneho kĺbu, slinných žliaz, postextrakčných komplikácií, neuralgií, farmakoterapiu, farmakokinetiku používaných liečiv, princípy aktinoterapie a onkochemoterapie
- predoperačná a pooperačná starostlivosť, liečba pooperačných komplikácií, zásady infúznej intervencie, dietetiky a rehabilitácie v maxilofaciálnej chirurgii
- v implantológii ovláda problematiku indikácie a osadzovania implantátov, konštrukcie supraštruktúr
- styčná problematika maxilofaciálnej chirurgie a otorinolaryngológie z oblasti traumatológie, ochorení prínosových dutín, tumorov, temporo-mandibulárneho kĺbu a i.
- pozná prax posudzovania práceneschopnosti, bolestného a zníženého spoločenského uplatnenia.
- ovláda zásady resuscitácie, indikuje a prakticky rieši problémy preprotetickej chirurgie

Rozsah praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Výkony v rámci chirurgického kmeňa

A. V rámci chirurgického kmeňa uchádzač vykonáva klinickú stáž na pracoviskách všeobecnej chirurgie, traumatologických oddeleniach, cievnej chirurgie, plastickej chirurgie, neurochirurgie, internej medicíny a anestéziológie a intenzívnej medicíny v rámci asistencie vykonávaných výkonov.

B. V rámci odboru maxilofaciálna chirurgia:

		Počet výkonov	Kredit
B.	Chirurgické extrakcie v maxille a mandibule	120	43
B.1.	Chirurgia čelústnych anomálií (asistovanie)		
1.	sagitálna osteotómia mandibuly	4	2
2.	iné osteotómie mandibuly	2	1
3.			
B.2.	Chirurgia cýst		
1.	extirpácia cysty:		
1.1.	mandibuly	12	4
1.2.	maxilly	14	5
1.3.	mäkkých tkanív (epidermoidná, brandiogénna a iné)	8	3
B.3.	Chirurgia čelústnej dutiny		
1.	chirurgické revízie čelústnej dutiny (radix v antre, cysta...)	3	1
2.	radikálna operácia podľa Caldwell a Luca	3	1
3.	plastika oroantrálnej komunikácie	12	4
4.	punkcia čelústnej dutiny nazálnou cestou	6	2
5.	sinuslifting - asistencia	3	1
B.4.	Chirurgia nádorov		
1.	extirpácia benígneho nádoru:		
1.1.	mäkkých tkanív	6	2
1.2.	kostí	6	2
1.3.	prúšnej slinnej žľazy	6	2
1.4.	submandibulárnej slinnej žľazy	3	1
B.5.	Asistencia		
1.	radikálna excízia (resekcia) mäkkých tkanív pre malígny nádor	12	4
2.	radikálna resekcia kosti pre malígny nádor	6	2
3.	externácia submandibulárneho priestoru 2	2	1
4.	extirpácia krčných lymfatických uzlín a praktická orientácia v regio colli lateralis	2	1
5.	kompletná operácia typu Neck-dissection (príležitostná asistencia)	2	1
B.6.	Preprotetická chirurgia		
1.	egalizácia alveolárneho výbežku väčšia ako 1 sextant	18	6
2.	operácia vlnajúceho hrebeňa alveolárneho výbežku	6	2
3.	frenulektómia	30	11
4.	operácia slizničných rias vo vestibule	6	2
5.	excízia fisurálny granulómov	6	2
6.	plastika hornej ústnej predsiene bez použitia transplantátu	12	4
7.	operácia exostóz (torus palatinus)	6	2
8.	plantácia biologických materiálov do kostných defektov (augmentácia)	6	2
9.	aplikácia zubných implantátov	12	4
B.7.	Chirurgia zápalov		
1.	intraorálna incízia a drenáž rozsiahleho okoločelústneho zápalu	55	20
2.	extraorálna incízia a drenáž okoločelústneho zápalu	10	4
3.	sekvestrotómia	9	3
B.8.	Úrazová chirurgia		

1.	dentálne dlahy z voľnej ruky v jednom zuboradí -rozl.modifikácie	89	33
2.	osteosyntéza drôteným stehom	9	3
3.	platňová osteosyntéza so skrútkami	4	2
4.	drôtené závesy strednej tretiny tvárovej kostry	6	2
5.	revízia, excízia a sutúra rany mäkkých tkanív úst	30	11
6.	revízia, excízia a sutúra rany tváre	16	6
7.	zatvorená repozícia zlomeniny nosových kostí	8	3
8.	repozícia zlomeniny zygomaticomaxilárneho komplexu kostným hákom	9	3
9.	chirurgická repozícia zlomeniny zygomaticomaxilárneho komplexu transantrálnym prístupom	6	2
10.	repozícia jarmového oblúka kostným hákom	6	2
11.	repozícia luxácie temporomandibulárneho kĺbu	4	2
12.	zastavenie arteriálneho krvácania lokálnym podväzom	9	2
13.	zastavenie arteriálneho krvácania podväzom väčšej prívodovej tepny napr. a. lingualis v trigonum Pirogovi	6	2
14.	podväz a. carotis externa	2	1
15.	lokalizácia a odstránenie cudzieho telesa z mäkkých tkanív alebo kosti	7	3
B.9. Rekonštrukčná chirurgia (asistovanie)			
1.	rekonštrukcia resekcijného alebo traumatického defektu mäkkých tkanív lalokovým posunom	4	2
2.	odber a aplikácia dermoidného štepu	9	3
3.	odber a našitie kožného štepu v plnej hrúbke	3	1
4.	založenie a prenos tubulizovaného kožného laloka	2	1
5.	odber autogénneho kostného štepu (napr. z hrebeňa panvovej kosti)	6	2
6.	transpozícia vývodu veľkej slinnej žľazy	6	2
B.10. Urgentné výkony v maxilofaciálnej chirurgii			
1.	tracheotómia	2	1
2.	predná nosová tamponáda	9	3
3.	zadná nosová tamponáda	4	2
4.	tracheálna intubácia	6	2
B.11. Diagnostické výkony			
1.	sialografia príušnej a submandibulárnej slinnej žľazy	8	3
2.	diagnostická punkcia	8	3
3.	diagnostická excízia	18	6
4.	interpretácia bežných rtg projekcií čeľustí a krčnej chrbtice	60	21
5.	interpretácia projekcií CT	36	12
6.	interpretácia projekcií NMR	12	4
B.12. Všeobecné medicínske urgentné výkony			
1.	zavedenie venóznej kanyly	12	4
2.	zavedenie ústneho a nosového vzduchovodu	6	2
3.	riadené dýchanie kriesiacim prístrojom a maskou	3	1
4.	zavedenie laryngeálnej masky	3	1
5.	kardiopulmonálna resuscitácia	2	1
6.	defibrilácia	2	1
S P O L U		840	300

d) Organizačná forma štúdia

Špecializačné štúdium trvá minimálne 4 roky. Začína absolvovaním chirurgického kmeňa s dĺžkou trvania 18 mesiacov, na ktorý nadväzuje ďalšie špecializačné štúdium v maxilofaciálnej chirurgii v trvaní minimálne 42 mesiacov. Špecializačné štúdium má teoretickú a praktickú časť. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

e) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe počas tzv. spoločného chirurgického kmeňa, vykonávanej na jednotlivých pracoviskách, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

V období špecializačného štúdia je uchádzač povinný absolvovať:

V rámci **18 mesačného chirurgického kmeňa** uchádzač absolvuje prax:

1.	Všeobecné chirurgické pracovisko	5 mesiacov
2.	Oddelenie úrazovej chirurgie	3 mesiace
3.	Oddelenie cievnej chirurgie	1 mesiac
4.	Oddelenie plastickej chirurgie	3 mesiace
5.	Oddelenie neurochirurgie	2 mesiace
6.	Oddelenie internej medicíny	2 mesiace
7.	Oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny	2 mesiace

V rámci odboru **maxilofaciálna chirurgia** uchádzač absolvuje klinickú prax minimálne 42 mesiacov v maxilofaciálnej chirurgii na klinických lôžkových oddeleniach maxilofaciálnej chirurgie. V rámci nej absolvuje 2 mesiace na oddelení otorinolaryngológie a 1 mesiac na onkologickom oddelení (rádioterapia, chemoterapia).

Princípy kreditového systému

Princípy kreditového systému budú pozostávať z aktivít:

1. **teoretická príprava – štúdium**
2. **stanovená štandardná klinická prax**
3. **rozsah praktických zručností – špeciálne výkony**

V jednotlivých aktivitách je potrebné získať počet kreditov. Kredity získavame v rámci jednej aktivity nebudú zameniteľné. Za každý polrok je možné získať 60 kreditov.

Kredity sú rozdelené pre spoločný:

1.	Chirurgický kmeň	18 mesiacov
2.	V rámci odboru Maxilofaciálna chirurgia	42 mesiacov

Kredity v jednotlivých hodnotiacich polročných intervalov sú delené nasledovne:

1.	za teoretickú prípravu	20 kreditov
2.	za stanovenú štandardnú klinickú prax	20 kreditov
3.	Za rozsah praktických zručností – špeciálne výkony	20 kreditov

Kredity priznáva zodpovedný školiteľ.

Teoretická príprava - štúdium môže byť vedené formou:

1.	samoštúdium	10 kreditov za ½ rok
2.	školiace akcie	10 kreditov za ½ rok

Zameniteľnosť je prípustná so súhlasom zodpovedného školiteľa. Povinné školiace akcie sú nezameniteľné.

Ad.1.

Samoštúdium rozdelenia problematiky prípravy na špecializáciu podľa kapitol, ktoré určí zodpovedný školiteľ pri odboroch participujúcich na špecializačnej príprave školiteľ v čase nástupu na cirkuláciu.

Ad.2.

Školiace akcie: len tie, ktoré organizujú ustanovizne pre špecializačné vzdelávania SLS, SSS, Slovenská spol. pre oro-maxilofaciálnu chirurgiu.

Stanovená štandardná klinická prax obsahuje vyšetrenie pacientov v ambulantnej, klinickej praxi, prijímanie pacientov do hospitalizačnej starostlivosti, spracovanie zdravotnej dokumentácie, zhodnotenie pomocných a laboratórnych vyšetrení, stanovenie pracovnej diagnózy, zostavenie diagnostického a terapeutického plánu, konzultácie so špecialistami, účasť na vizitách, prepúšťanie pacientov. Práca s piatimi pacientmi predstavuje 1 kredit.

Rozsah praktických zručností - špeciálne výkony sú podrobne uvedené z rozsahu kreditov:

V rámci odboru maxilofaciálna chirurgia, s dĺžkou trvania 42 mesiacov sa kredity v časti stanovená štandardná klinická prax a rozsah praktických zručností - špeciálne výkony zlučujú.

Podmienkou pre pripustenie k záverečnej previerke je odpublikovanie 2 odborných a 2 vedeckých prác z odboru.

Spôsob previerky:

- písomný test,
- ústny pohovor po každom pol roku, resp. ukončenie časti prípravy (cirkulácie).

Spôsob záverečnej skúšky:

- písomný test,
- ústny pohovor,
- operácia dvoch pridelených pacientov,
- obhajoba špecializačnej práce.